

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorunun T.C. Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

Ülkemiz hapishanelerinden bilhassa siyasi mahpuslardan tarafımıza son zamanlarda sayısız şikayet ulaşmaktadır. Cezaevi şartlarından görevlilerin usule aykırı uygulamalarına ve hatta işkenkence ve keyfi tecrit uygulamalarına kadar pek çok hukuka aykırı uygulamanın yaygınlaştığı yönünde şikayetler söz konusudur. Öyle ki cezaevlerinde yaşanan ölüm ve intihar vakaları da kaygılarımızı artırmaktadır. Çeşitli insan hakları kurumlarının yayınladıkları raporlarda sadece 1 yıl içinde onlarca mahpusun ülkemiz cezaevlerinde çeşitli biçimlerde hayatlarını kaybettiği bildirilmektedir. Mahpusların hem fiziksel hem de psikolojik olarak yeterli tedavi imkanı bulunmadıkları için ölüm vakalarının arttığı değerlendirilmektedir. Ayrıca zaten fiili olarak tecrite dayanan F tipi cezaevlerinde keyfi disiplin cezalarıyla mahpusların görüş ve havalandırma haklarının ellerinden alındığı, bu durumun da temel insan haklarına aykırı olarak suistimal edildiği yönündeki şikayetler artmaktadır.

Geçtiğimiz aylarca bizzat tarafımca bazı tutuklu ve hükümlülere gönderilen dergi ve kitaplar, tarafıma iade edilmiştir. Aynı şekilde başka cezaevlerinde ise söz konusu yayınların kabul edildiği tarafıma bildirilmiştir. Salt bu durum bile cezaevlerinde keyfi uygulama ve yasaklamalar olduğu kanısını güçlendirmiştir.

Cezaevleri tecrit koşullarının ve hasta tutsakların tedavilerinin engellenmesinin gelecekte ölümleri daha da artabileceği dolayısıyla Bakanlığın konuyla ilgili önlemler alması ve özellikle bürokratik engelleri azaltma yönünde adım atması beklenmektedir.

Öte yandan cezaevlerinin durumu ve mahpusların koşullarına ilişkin Bakanlığın açık ve şeffaf bilgiler paylaşmadığı görülmektedir. Mesela Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 2016 yılından sonra hiçbir faaliyet raporu yayınlaması dikkate şayandır. Yasal bir yükümlülük olduğu halde Bakanlığın yayınlanmayan faaliyet raporlarına ilişkin hassasiyet göstermesi beklenmektedir.

Adalet Bakanlığı da aynı şekilde son olarak 2020 yılında cezaevi istatistiklerini yayınlamıştır. Dolayısıyla bilgi paylaşımı konusunda gerekliliği özenin gösterilmediği düşünülmektedir.

Buna göre;

- 1- Türkiye'nin kapalı cezaevlerinde önerenin cevaplandığı tarih itibariyle cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Aynı süreçte cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlü çocuk sayısı kaçtır?
- 2- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nin 2016 yılından bu yana faaliyet raporu yayınlamamasının gerekçesi nedir? Kurumlar açısından zorunlu olan bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle herhangi bir iş ve işlem yapılmış mıdır?
- 3- Son beş yılda Türkiye cezaevlerinde hayatını kaybeden tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Bunların yıllara ve ölüm sebebine (yaşlılık, hastalık, intihar vb.) göre dağılımları nasıldır?
- 4- Türkiye cezaevlerinde ebeynleriyle kalmak zorunda kalan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocukların gelişim ve eğitimine ilişkin ne gibi önlemler alınmaktadır?
- 5- Kronik hastalığı tespit edildiği halde cezaevinde kalmaya devam eden kişi sayısı kaçtır? Bu insanların kalan cezalarını evlerinde çekmeleri için herhangi bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 6- Hasta mahpusların tedavi süreçlerinin engellendiği iddiaları doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınıza kaç şikayet yapılmıştır? Şikayetlere ilişkin ne gibi iş ve işlemler yapılmaktadır?
- 7- Cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere gönderilen ve yasal olarak yayınlanan kitap ve dergilerin ilgililere verilmemesinin nedeni nedir? Bu uygulamadan ne gibi bir yarar beklenmektedir?